

nde

geslagen, gaan, te dragen, slands aan.

kind, ontvoren mij bemint.

te vreezen, dan die genê d word /gezezen nenga.

A. J. H.

er te zeggen? eeuwige-onver- a de tijd. Hoe ar de nadere

ans wordt de o groot is dat e korte tijden r uit de aarde eeds weer op t lucht slechts vvoorraden zo noeg wachten, nd komen?

zon verwarmt n, deze damp zoert de voch- genwinden, bij wordt de wa- in ijs. Zijn er ken, nevels of men zij regen; 7, soms hagel, korter of lan- and. Het water hier de kring- water opwelt, sterk helt en end leegloopt, en wordt ge- val, een bijna fgedekt door gens, dikwijls ende vertikale de watertoren ale lang, hoe iet water ten- a al te grote vertikale laag gen.

us een kring- wordt damp, t in de beek, i blijving, de bereikt met

tr vele malen e verandering materiaal; zo hierop terug. in ons eigen en niet voort- veer driehon- voortdurend lichaam, bela- daarna weer n, alwaar nu gelaten. Deze loor het hart ip; de linker- ordt het hart

ndere vraag. r. Het water ens blijvend? n het eeuwig

n zeer groot deze en alle kunnen wor- vkracht. Hier onuitputtelijk ijken niet op- aijnen nu de door aan te p is: stof A. en Z wordt ringloop kan oed van een voortdurend

af. En men ontkomt niet aan de vragen: hoe ontstonden deze beweegkrachten, en: raken zij werkelijk eenmaal uitgeput? Ook de ongelovige natuurwetenschap heeft deze vragen niet kunnen ontwijken; zij spreekt dan niet van kracht maar van entropie en sommigen hebben aangenomen dat op de duur alle beweging, alle verandering vanzelf zou ophouden, als n.l. deze entropie verbruikt zou zijn: de entropie-dood van het heelal. Weer anderen hebben hieraan een natuurwetenschappelijk bewijs trachten te ontleenen voor een schepping, de noodzakelijke formatie van een reservoir van kracht; maar wij weten, het geloof laat zich alleen bewijzen voor de gelovende..... Te bewijzen is dan ook niet dat onze natuurwetten geldig zijn ook in de verste uithoeken van het heelal, en altijd geldig geweest zijn en geldig zullen blijven..... v. d. D.

PERSCHOUW

DE OLYMPISCHE SPELEN EN NOG WAT.

De olympische spelen van 1952 zijn weer voorbij. Een nieuwe „olympiade“, welke culminerend zal in nieuwe spelen, is begonnen.

De pas gehouden spelen hebben de „beschaafde wereld“ zo bezig gehouden, ja, gefascineerd, als geen enkel gebeuren van onze bewogen tijd dat vermocht te doen.

Men weet het: de olympische spelen zijn de herleving van de oude, ter ere van Zeus georganiseerde, kampspelen der Grieken.

Deze waren voor de Grieken véél meer dan „sport“. Ze waren voor hen een eredienst, een cultus, een liturgie ter ere van hun afgoden. Dat wil zeggen, want daar komt dat op neer: ze waren voor hen een eredienst voor de s c h o n e, h a r m o n i s c h e m e n s, speciaal voor de mens in zijn sterke, schone l i c h a m e l i j k h e i d.

Deze oude eredienst is in de moderne olympische spelen ten volle herleefd. De naam Zeus wordt er wel niet meer bij genoemd, maar de oude idealen, de oude religie, de oude cultus werden erin herboren en jagen nu de duizenden en duizenden opnieuw op tot een daemonisch-religieuze extase.

Toen een fins atleet (hij werd in de krant Finlands idool (afgod) genoemd) met een fakkel, die vuur, afkomstig uit het oude Hellas en het hoge Noorden, in zich verenigde, onder onbeschrijfelijk gebel der tienduizenden in het stadion van Helsinki, het olympisch vuur aanstak was dat voluit een religieus gebeuren, het was de cultus van de ongebroke mens voor de afgod van de volmaakte mens, volmaakt in lichaamskracht en lichamelijke schoonheid. Een cultus die zich ook „eerlijk“ uitte in de woorden van de olympische hymne: „Toon gij ons, toorts van de Olympos, de smalle weg naar nieuwe hoop, leid ons naar de haven, naar de wereldvrede“.

Wanneer nu een dergelijk heel de wereld meesleurend religieus gebeuren plaats vindt is het de taak van een schriftuurlijk en dus profetisch levende en sprekende christenheid de daarin zich zo machtig openbarende en zijn miljoenen meesleurende geest te beproeven. Niet uit rancune, of uit ressentiment, evenmin in farizeïsme, maar in trouw aan de HERE, de God van hemel en aarde en uit liefde tot de mensheid, die al verder en grondiger afgescheurd wordt van de levende God.

Toen in 1928 — wat is dat al ontzaglijk lang geleden! — de olympische spelen in Amsterdam werden „gevierd“, hebben de gereformeerde kerken van Amsterdam zich in ootmoedig roepingsbesef van deze taak gekweten. Ze hebben toen in een duidelijk woord het licht der Schriften op deze spelen en de zich daarin manifesterende geest laten vallen.

Het rapport, waarin deze „boodschap“ werd gepubliceerd en dat ik via het Kerkblad van de Gereformeerde Kerken in Noord-Holland overneem, begint aldus:

Namens de dienaren des Woords van de zeven samenwerkende Kerken zijn wij, na breede bespreking, zoo getuigd, dat wij U kunnen aanbieden een cenparig oordeel en advies inzake de houding, welke wij hebben aan te nemen, ten opzichte van de Olympische Spelen. Doordrongen van den hoogen ernst van deze zaak hebben wij gemeend, in een eenigszins uitvoerig rapport, U de gronden voor dit oordeel en advies te moeten aangeven.

Wij meenen, zonder in details af te dalen, de Olympische Spelen in hun geheel te moeten overzien, want zoo alleen zullen wij ons een helder oordeel kunnen vormen over het beginsel, waaruit zij opkomen, over het karakter, dat zij dragen, en het doel, dat zij beoogen.

Sprekend over beginsel, karakter en doel van de olympische spelen geeft het rapport eerst een korte schriftuurlijke waardering van de lichamelijke oefening en ontwikkeling. We lezen n.l. het volgende:

Wij hebben bij deze Spelen te doen met een uiting van het sportleven, en zullen dus moeten beginnen met goed te onderscheiden, naar den regel: „Qui bene distinguit, bene docet“. „Wie goed onderscheidt, leert goed“.

Nu staat het voor ons vast, dat de mensch, als mensch Gods, heeft te staan naar een zoo volledig mogelijke harmonische ontwikkeling en ontplooiing van

de gaven en krachten van lichaam en ziel. Eenzijdig de nadruk leggen óf op de behoeften van de ziel, óf op die van het lichaam, is niet in overeenstemming met de ordinantiën des Heeren.

Nu zal het wel voor geen tegenspraak vatbaar zijn, dat in onze dagen, in de kringen der wereld, bij velen het lichamelijke in het centrum der belangstelling staat, terwijl in onze kringen soms aan het eenzijdig geestelijke te veel voet wordt gegeven. Wij hebben ons voor deze laatste eenzijdigheid te wachten. Lichamelijke oefening en ontwikkeling is ook een deel van de opvoeding van den mensch.

Goed gespannen zenuwen en goed uitgegroeide spieren zijn de dragers en voertuigen van de gezonde levenskracht. Wij denken hier aan het woord uit het boek der Spreuken: „Der jongelingen sterft in hun kracht“. Niemand minder dan Dr A. Kuiper heeft in zijn rede op den Bondsdag van de Jongelingsverenigingen op Gereformeerden Grondslag gehouden te 's-Gravenhage, 30 April 1913, op het nut en den plicht van de lichamelijke oefening allen nadruk gelegd. De waarheid, welke er schuilt in het woord: „Sana mens in sano corpore“, „een gezonde ziel in een gezond lichaam“, mag door ons niet uit het oog verloren worden. Wat het lichaam harden, sterken en ontwikkelen kan, wat niet met een minachtend schouderophalen als iets minderwaardigs ter zijde geschoven worden. De mensch is met lichaam en ziel beeld Gods. De gelovige is met lichaam en ziel het eigendom des Heeren. Zijn lichaam is een tempel van den Heiligen Geest.

Physische kracht is ook een gave van den Vader der lichten, en al wat tot bevordering van die kracht kan worden aangewend, moet door ons dankbaar worden aanvaard en benut. Uit dit oogpunt bezien, zijn gymnastiek, spel en sport, en zelfs vriendschappelijke wedstrijden, waarbij oefening, ontwikkeling en staling van de krachten des lichaams wordt gezocht, niet te veroordeelen, maar te bevorderen.

Na dit positieve getuigenis keert het rapport zich tegen de ontaarding van de lichamelijke cultuur, die in wezen afgoderij met het lichaam is en die speciaal in de olympische spelen tot volle ontplooiing komt. Het doet dat met deze woorden:

Er dient echter te worden gewaakt, dat er aan de lichamelijke oefening niet een waarde wordt toegekend, die uitgaat boven de geestelijke vorming, want dan wordt de van God gestelde orde en harmonie tusschen het geestelijke en het lichamelijke verbroken. Zoodra de cultuur van het lichaam die van den geest gaat overtreffen, zoodat de lichamelijke kracht van den mensch zijn ijdele glorie wordt, zetten wij den voet op 'n weg, dien wij naar des Heeren Woord niet mogen betreden. De ziel is meer dan het lichaam. De cultuur van het lichaam mag die van den geest niet op den achtergrond dringen.

Nu kan het niet ontloofd worden, dat door de sportmanie van den tegenwoordigen tijd de geestelijke waarden inderdaad op den achtergrond dreigen te komen. Het heeft zoo al de schijn, alsof bij velen de physische kracht het één en het al is in het menschelijk leven. Voor de sport heeft men zijn beste uren over, ook op den Zondag, en al wat met de sport in verband staat, neemt hoofd en hart in beslag, en staat bovenaan op het program van het leven.

Nu komen wij bij de meeste hedendaagsche wedstrijden in aanraking met een uitwas van het sportleven. Dat is ook het geval bij de aanstaande Olympische Spelen. Door het zoogenaamde competitie-stelsel, dat bij de wedstrijden wordt toegepast, heeft een verderfelijk beginsel zijn intrede gedaan. Daardoor is er langzamerhand suik een ontaarding van de sport ingetreden, dat deze schier alle beteekenis voor de lichamelijke oefening heeft verloren. Deze soort van sport, zooals ook toegegeven wordt door hen, die niet met ons eensgezest zijn, is niet meer een middel tot bevordering van de lichamelijke opvoeding en ontwikkeling. Deze sportmanie is geen wezenlijke sport meer. De krachtmensen worden uitgezocht en samengevoegd, zonder zedelijke keur. Wat bij de keuze beslist, is in hoofdzaak de brute kracht. De kampioenen, die zich in het worstelperk met elkander zullen meten, worden door het op sensatie-beluste publiek met oorverdoovend gejuich begroet. De tot helden verheven sportkampioenen worden door de duizenden, die zich bij zulk een wedstrijd zitten op te winden, tot de uiterste krachtsinspanning aangevuurd. De overwinnaars zijn de Uebermensen, die met cerekransen worden omhangen en voor wie de wierook der aanbidding wordt ontstoken. Het menschelijk lichaam met zijn ijzeren spieren, zijn taaië uithoudingsvermogen en zijn verbindingsweidende kracht wordt verheerlijkt. De „krachtmensch“, dat is het gouden beeld, dat in het Stadion wordt opgericht, en waarvoor de duizenden, die samengestroomd zijn uit alle deelen der wereld, onder den invloed der massasuggestie, in bewondering en aanbidding nederknielen. Wij staan hier voor een stuk schepselverering, menschverheerlijking en heroïnecultus. Hier is de aanbidding van den Vader der lichten uitgeschakeld, en staat de mensch met zijn krachtsprestatie in het centrum der vereering. Een herhaling in het Stadion, in modernen geest, van wat eenmaal plaats greep in het dal van Dura.

Op grond van dit karakter, beginsel en doel der olympische spelen is het mogelijk en noodzakelijk zich daaromtrent een schriftuurlijk oordeel te vormen. Het rapport doet dit als volgt:

Waar de zaken zoo staan, daar is 't niet moeilijk onze houding ten opzichte van de Olympische Spelen te bepalen. Met alle waardeering voor de lichamelijke oefening en voor de sport, in den goeden zin van het woord, moeten wij tegen deze ontaarding van de sport, opkomende uit een heidensch beginsel, zoo beslist mogelijk positie kiezen. Dit soort van sport ondermijnt

onze waarachtige geestelijke ontwikkeling en werkt de ontkerstening van ons volk in de hand. Zij zal dan ook niet in staat zijn achter den sluer van een wijdingssamenkomst haar degenererend karakter te verbergen.

Waar gebod en gebod de voornaamste stukken der dankbaarheid zijn, voor de vrijmaking van het leven ons in den Heere Jezus Christus geschonken, daar zal het duidelijk zijn, dat een woord van vermaan en waarschuwing met het oog op de Olympische Spelen van U dient uit te gaan. Het karakter, dat deze Spelen door de ontaarding van de sport hebben gekregen, brengt ons in een sfeer van menschenvereering en heldencultus, die in strijd is met het eerste en tweede gebod van des Heeren heilige Wet.

Maar niet alleen zijn de olympische spelen een overtreding van het eerste en tweede gebod van de wet des HEREN. Wat daarin geschiedt schendt ook het zesde gebod:

Hier komt nog bij, dat men op de Olympische Spelen ook met het zesde gebod in strijd geraakt. Prof. Lanz, een warm voorstander van de lichamelijke oefening, heeft in zijn rectorale oratie van 21 September 1925 de aandacht gevestigd op een van deze excessen van het sportleven. Hij keerde zich tegen de sportwoede van den tegenwoordigen tijd met deze woorden: „.....Ik moet bekennen, dat mij de sportwoede van heden wil voorkomen als een psychische epidemie, als een degeneratie-verschijnsel, en de plaats, die tegenwoordig aan de sport door onze groote dagbladen wordt ingeruimd, lijkt mij een onbehoorlijke concessie aan de sportmaniakken. Er bestaat een al te groote neiging, om gedurende den zoogenaamden rusttijd, die voor ontspanning gebruikt dient te worden, de spieren maximaal in te spannen, tot het leveren van een zoo groot mogelijke hoeveelheid (improductieven) arbeid. Dit komt mij des te bedenkelijker voor, omdat hierbij in betrekkelijk korten tijd, ook van de hartspier en het daarmee samenhangende vaatstelsel, veel meer arbeid geëischt wordt, dan ooit gedurende een langen nuttig besteden werkdag. Het heeft mij dan ook geenszins verwonderd, bij den een of anderen dezer wedstrijden offers te zien vallen, en ook weer dit jaar als medicus een der jonge lieden te hulp te mogen snellen, die tegen de eischen van een wedstrijd niet opgewassen bleek. Wisten de sportaanbidders maar, welke de gevolgen voor het latere leven zijn!..... Als chirurg ben ik steeds bang een sportmensch te moeten opereren. Het sporthart verdraagt de narcose bijzonder slecht, zooals het ook tegenover infectiestekten weinig weerstand heeft“.

Merkwaardig is ook in dit verband, wat Prof. Buitendijk, die de Olympische Spelen in Zwitserland heeft bijgewoond, als zijn voorloopigen indruk mededeelt in het Ochtendblad van „De Telegraaf“ van Vrijdag 24 Februari 11: „.....Wij vermochten de gevolgen van den buitengewone inspannenden militairen patrouilleloop van 50 K.M. en van den 18 K.M. ski-langloop na te gaan. En de gevolgen zijn niet gering. Dit is zeker nu al vastgesteld. Er bestaan buitengewone individuele verschillen. Terwijl na den militairen patrouilleloop de Noorweegsche manschappen zonder afwijkingen binnenkwamen, waren de Finnen in een deplorabelen toestand. Na een 50 K.M. ski-loop kwamen niet alle Japanners in zulk een goeden toestand aan. Eén van hen moest met een medicament weer worden bijgebracht, terwijl het hartonderzoek toonde, hoe sterk de uitputting was voortgeschreden“.

Maar ook hiermee is nog niet alles genoemd wat bij een zorgvuldige beproeving van de olympische geest ter sprake moet komen. Het rapport gaat dan ook als volgt verder:

Voegt hier nu nog bij de geheele omgeving tijdens de Olympische Spelen. De wedstrijden worden niet alleen in de week, maar ook op Zondag gehouden. Op dien dag zullen de toeschouwers van heinde en ver samenstromen en zal de menschenkracht-verheerlijking, naar alle waarschijnlijkheid, haar hoogtepunt bereiken. Maar dat zal dan ook in flagranten strijd zijn met het derde en vierde gebod, met de heiliging van des Heeren Naam en Dag.

De oprichting van Comité's ter bestrijding van zede-loosheid ten tijde van de Olympische Spelen, zegt ons reeds voldoende, welke ernstige gevaren in verband met het zevende gebod hier dreigen. Venus zal de godin zijn op wier altaren de offeranden des vleesches zullen worden ontstoken.

Daarenboven zullen de publieke vernakelijkheden, zoals bioscoop, cabaret enz. haar deuren zoo wijd mogelijk openzetten en haar verheerlijking zoo breed mogelijk zoeken uit te slaan, waardoor er 'n stroom van verleiding door de bedding van ons stadsleven zal gaan, die een ongekende hoogte zal bereiken.

Wanneer met het bovenstaande het karakter van de olympische spelen en wat daarmee als vanzelf en noodzakelijk annex is juist is getekend — en wie kán het ontkennen — dan kan de toetsing van wat daarin zich manifesteert niets anders zijn dan een totale afwijzing daarvan. Het rapport doet dat met deze woorden:

Een en ander is dunkt ons voldoende, om met beslistheid partij te kiezen tegen de aanstaande Olympische Spelen. Hier gaat alles in tegen het God-liefhebben boven alles en den naaste als zichzelf. De sterkste mensch is hier het hoogste wezen en deze komt te staan op de plaats, die alleen aan God toekomt. De naaste, door zucht naar roem en persoonlijk verheerlijking gedreven, laat zich exploiteeren, of wordt ge-exploiteerd, om aan de sensatie- en emotiezucht van de massa bevestiging te schenken. Niet alleen het karakter, dat de Olympische Spelen